

Bestuurlijk voorstel

Zaaknummer 3719549

Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030

Programma 1 Veiligheid op orde

Programma 3 Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt

Besluit

Voorgesteld wordt te besluiten:

1. In te stemmen met het concept Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel:
2. De gemeenteraad voor te stellen het Meerjarenprogramma vast te stellen

Toelichting

De komende vijf jaar worden acht projecten en een vijftal studies en verkenningen in het kader van het Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel uitgevoerd. Met dit besluit kan er samen met de andere betrokken overheden verder worden gewerkt aan een toekomstbestendige kustzone wat betreft waterveiligheid, de natuur, recreatie en onze economie.

Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030

Samenvatting

Het Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030 (zie bijlage) geeft verder uitvoering aan de Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel zoals door het college vastgesteld in januari 2022. Met dit nieuwe meerjarenprogramma kan er in gezamenlijkheid met de andere betrokken overheden verder worden gewerkt aan een toekomstbestendige kustzone waarin kan worden gerecreëerd, ondernomen en de functies waterveiligheid en natuurwaarden op orde blijven of zelfs verbeteren. De projecten en studies in het nieuwe meerjarenprogramma (zie ook argumenten) zijn:

1. Zandsuppletie Texel Noord; om afkalving te voorkomen is voor 2027-2028 een vooroeversuppletie van ca. 1,7 miljoen m³ gepland omdat de verwachting is dat de suppletie uit 2021 dan is uitgewerkt
2. Ophogen parkeerplaatsen Paal 28 en 31; de voorbereidingen zijn al gestart om voor het seizoen van 2027 de parkeerplaats bij paal 28 op te hogen, het jaar erop volgt paal 31. Het ophogen wordt integraal uitgevoerd, rekening houdend met de natuurwaarden, een goede waterafvoer en waterveiligheid. SBB stelt zand dat vrijkomt uit door hen uitgevoerde projecten ter beschikking voor het ophogen van paal 28
3. Aftoppen zeereep en aanleggen stuifkuilen paal 28; over een lengte van ca. 1 km worden door middel van aftoppen verstuingen gecreëerd om de dynamiek van het gebied te herstellen
4. Zandsuppletie Texel Midden; om afkalving te voorkomen staat voor 2026-2027 een strandsuppletie van ca. 1,5 miljoen m³ gepland. Bij de aanleghoogte wordt rekening gehouden met de vorming van embryonale duinen
5. Realiseren verstuingen Bleekersvallei; Gedurende 2026-2027 worden verstuiwingsmaatregel genomen die tot een kwaliteitsverbetering van de duingraslanden moeten leiden
6. Inrichten en optimaliseren Alloo en Alloo 2; vanwege het afwateren van een aantal recreatiewoningen op dit natuurgebied is het wenselijk de waterafvoer van deze woningen te verleggen teneinde de watergang optimaal te kunnen inrichten
7. Realisatie van 5 kerven en aftoppen op Zuidwest-Texel; dit betreft een van de maatregelen die voortkomen uit de Variantenstudie Zuidwest-Texel. Natuurwaarden zullen hierdoor verbeteren en de duinen kunnen op deze manier meegroeien met de zeespiegelstijging
8. Zandsuppletie Zuid Texel; om de kustlijn op zijn plek te houden maar ook het bodemleven de kans te geven zich te herstellen vindt in 2027-2028 een grote suppletie van ca. 2,4 á 3,2 miljoen m³ plaats die naar verwachting 4 tot 6 jaar op zijn plek blijft. Ook deze maatregel komt voort uit de Variantenstudie Zuidwest Texel. Op verzoek van gemeente Texel heeft Rijkswaterstaat de voorgenomen suppletie doorgetrokken van raai 12.49 tot raai 12.89 om ook op dat strandgedeelte genoeg ruimte op het strand blijft om te kunnen ondernemen en recreëren.

Daarnaast zijn er vijf studies en verkenningen in het meerjarenprogramma opgenomen:

- A. Gebiedsvisie De Koog; er wordt een visie opgesteld waaruit volgt welke inrichtingsmaatregelen er moeten komen over hoe er omgegaan moet worden met de buitendijkse bebouwing aldaar in relatie tot het veranderende klimaat.
- B. Plaatsbepaling paviljoens Zuidwest Texel; uit de Variantenstudie kwam naar voren dat er voor de ondernemers in dit gebied een plaatsbepaling voor een periode van 10 jaar gewenst is. Op deze manier kan er klimaat adaptief en duurzaam ondernomen worden
- C. Inventarisatie en knelpuntenanalyse recreatie en natuur; Staatsbosbeheer gaat vanwege steeds vaker voorkomende wateroverlast en de toenemende drukte een knelpuntenanalyse uitvoeren naar de recreatieve infrastructuur van de duinen om overlast voor gebruikers en verstoring van diersoorten zoveel mogelijk te voorkomen
- D. Water vasthouden in De Dennen en de duinen; de zoetwaterbel in het duinmassief zijn belangrijk voor de natuur en de landbouw op het eiland. Staatsbosbeheer gaat onderzoeken of er kansrijke mogelijkheden zijn om meer water vast te houden in De Dennen en de duinen
- E. Slufterkwispelen; dit was al een project in het vorige meerjarenprogramma maar loopt nog steeds door. Door de Slufter vrijelijk te laten bewegen zolang de waterveiligheid niet in het geding komt kan het gebied meegroeien met de zeespiegelstijging en kan er natuurlijke successie blijven plaatsvinden dat goed is voor de biodiversiteit

Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030

Argumenten tot voorstel

Uitgangspunt van de Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2022-2026 is; 'Een veilige kust om van te genieten die op een natuurlijke wijze wordt beheerd'. Hiermee hebben alle betrokken partijen, Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland, Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het Ministerie van Defensie, zich gecommitteerd om er middels een gezamenlijke aanpak van projecten in de kustzone voor te zorgen dat onze waterveiligheid, de natuurwaarden maar ook de functies recreatie en economie op het eiland op orde blijven of zelfs verbeteren. Met het uitvoeren van het Meerjarenprogramma 2022-2026 zijn veel mooie en voor het eiland belangrijke projecten gerealiseerd. Zo zijn er twee parkeerplaatsen opgehoogd, is er een prachtig fietspad aangelegd waarmee natuurontwikkeling mogelijk is gemaakt en is er voor het zuidwestelijk kustgebied een pakket aan maatregelen vastgesteld waarmee aan de uitdagingen die er daar liggen het hoofd kan worden geboden. Er is werk met werk gemaakt doordat organisaties goed samenwerken en waar het kan over hun eigen schaduw heen zijn gestapt. Waar nodig zijn inwoners en betrokkenen bij de projecten betrokken en geïnformeerd.

Met dit Meerjarenprogramma 2026-2030 willen we deze samenwerking voortzetten en met nieuwe projecten verder uitvoering geven aan het dynamiseren van onze Noordzeekust. De projecten in het meerjarenprogramma zijn:

1. Zandsuppletie Texel Noord; om afkalving te voorkomen is voor 2027-2028 een vooroeversuppletie van ca. 1,7 miljoen m³ gepland omdat de verwachting is dat de suppletie uit 2021 dan is uitgewerkt
2. Ophogen parkeerplaatsen Paal 28 en 31; de voorbereidingen zijn al gestart om voor het seizoen van 2027 de parkeerplaats bij paal 28 op te hogen, het jaar erop volgt paal 31. Het ophogen wordt integraal uitgevoerd, rekening houdend met de natuurwaarden, een goede waterafvoer en waterveiligheid. SBB stelt zand dat vrijkomt uit door hen uitgevoerde projecten ter beschikking voor het ophogen van paal 28
3. Aftoppen zeereep en aanleggen stuifkuilen paal 28; over een lengte van ca. 1 km worden door middel van aftoppen verstuiwingen gecreëerd om de dynamiek van het gebied te herstellen
4. Zandsuppletie Texel Midden; om afkalving te voorkomen staat voor 2026-2027 een strandsuppletie van ca. 1,5 miljoen m³ gepland. Bij de aanleghoogte wordt rekening gehouden met de vorming van embryonale duinen
5. Realiseren verstuiwingen Bleekersvallei; Gedurende 2026-2027 worden verstuiwingsmaatregel genomen die tot een kwaliteitsverbetering van de duingraslanden moeten leiden
6. Inrichten en optimaliseren Alloo en Alloo 2; vanwege het afwateren van een aantal recreatiewoningen op dit natuurgebied is het wenselijk de waterafvoer van deze woningen te verleggen teneinde de watergang optimaal te kunnen inrichten
7. Realisatie van 5 kerven en aftoppen op Zuidwest-Texel; dit betreft een van de maatregelen die voortkomen uit de Variantenstudie Zuidwest-Texel. Natuurwaarden zullen hierdoor verbeteren en de duinen kunnen op deze manier meegroeien met de zeespiegelstijging

8. Zandsuppletie Zuid Texel; om de kustlijn op zijn plek te houden maar ook het bodemleven de kans te geven zich te herstellen vindt in 2027-2028 een grote suppletie van ca. 2,4 á 3,2 miljoen m³ plaats die naar verwachting 4 tot 6 jaar op zijn plek blijft. Ook deze maatregel komt voort uit de Variantenstudie Zuidwest Texel. Op verzoek van gemeente Texel heeft Rijkswaterstaat de voorgenomen suppletie doorgetrokken van raai 12.49 tot raai 12.89 om ook op dat strandgedeelte genoeg ruimte op het strand blijft om te kunnen ondernemen en recreëren.

Daarnaast zijn er vijf studies en verkenningen in het meerjarenprogramma opgenomen:

- F. Gebiedsvisie De Koog; er wordt een visie opgesteld waaruit volgt welke inrichtingsmaatregelen er moeten komen over hoe er omgegaan moet worden met de buitendijkse bebouwing aldaar in relatie tot het veranderende klimaat.
- G. Plaatsbepaling paviljoens Zuidwest Texel; uit de Variantenstudie kwam naar voren dat er voor de ondernemers in dit gebied een plaatsbepaling voor een periode van 10 jaar gewenst is. Op deze manier kan er klimaat adaptief en duurzaam ondernomen worden
- H. Inventarisatie en knelpuntenanalyse recreatie en natuur; Staatsbosbeheer gaat vanwege steeds vaker voorkomende wateroverlast en de toenemende drukte een knelpuntenanalyse uitvoeren naar de recreatieve infrastructuur van de duinen om overlast voor gebruikers en verstoring van diersoorten zoveel mogelijk te voorkomen
- I. Water vasthouden in De Dennen en de duinen; de zoetwaterbel in het duinmassief zijn belangrijk voor de natuur en de landbouw op het eiland. Staatsbosbeheer gaat onderzoeken of er kansrijke mogelijkheden zijn om meer water vast te houden in De Dennen en de duinen
- J. Slufterkwispelen; dit was al een project in het vorige meerjarenprogramma maar loopt nog steeds door. Door de Slufter vrijelijk te laten bewegen zolang de waterveiligheid niet in het geding komt kan het gebied meegroeien met de zeespiegelstijging en kan er natuurlijke successie blijven plaatsvinden dat goed is voor de biodiversiteit

Alternatieven / andere scenario's

Als de projecten niet zouden worden uitgevoerd komen op de langere termijn de natuurwaarden en de waterveiligheid onder druk te staan. Dit zal op termijn ook leiden tot verlies van recreatieve en economische functies in dit gebied. Combinaties van drukfactoren zoals verroeping, verstarren en recreatiedruk zouden zelfs kunnen leiden tot het afsluiten van natuurgebieden. Samenwerken kost tijd en vraagt om extra inspanningen van alle partijen maar teruggaan naar het in eigen beheer uitvoeren van de projecten, los van een gezamenlijk meerjarenprogramma leidt tot het missen van kansen, verhoogde kosten en onderlinge spanningen. Uiteindelijk levert samenwerken tijd en geld op.

Doelstelling van beleidsvisie, beleidsregels, project en degelijke

De doelen die met het uitvoeren van deze projecten worden nagestreefd zijn:

1. Meegroeien van de duinen met de zeespiegelstijging
2. Optimalisatie kustonderhoud en onderhoud kering
3. Voldoende ruimte op het strand
4. Natuurwaarden vergroten
5. Behoud huidige kwaliteit lokale economie en recreatie

Evaluatie

Evaluatie van het gehele Meerjarenprogramma 2026-2030 zal plaatsvinden aan het eind van de looptijd. Na afloop van de projecten en studies worden deze steeds samen met de collegiale overheden geëvalueerd. Tussentijds zal de raad geïnformeerd worden over de voortgang van de verschillende projecten, studies en verkenningen. In dit nieuwe Meerjarenprogramma is ook een terugkoppeling van alle projecten en studies uit het vorige Meerjarenprogramma (2022-2026) opgenomen.

Planning

Het Meerjarenprogramma loopt tot 2030. In het Meerjarenprogramma is per onderdeel een planning voor de uitvoering opgenomen.

Embargo

Niet van toepassing.

Financieel

Alleen bij project 2, het ophogen van de parkeerplaatsen 28 en 31, heeft de gemeente financiële verplichtingen. In de programmabegroting 2027 zal een voorstel worden gedaan om krediet beschikbaar te stellen.

Voor de Gebiedsvisie De Koog (4.A) is middels de Tussenrapportage 2025 €45.000,- voor het inhuren van externe expertise ter beschikking gesteld.

Personeel en/of organisatie

Het ophogen van de parkeerplaatsen wordt meegenomen in de lopende werkzaamheden. Voor de Gebiedsvisie De Koog zal er externe capaciteit worden ingehuurd.

Juridisch

De raad is bevoegd dit vast te stellen

Beleidsmatig

In de [Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel](#) is afgesproken dat we het beheer van het strand en duingebied gecontroleerd laten sturen door de natuurlijke processen van wind en water. In juli 2025 heeft de raad ingestemd met het voorkeursalternatief volgend uit de Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest; [Raadsbesluit - Variantenstudie kustdynamiek Texel Zuidwest Texel](#) De vier maatregelen die hieruit voortkwamen (aftoppen, kerven, grote suppletie en plaatsbepaling paviljoens) zijn opgenomen in dit meerjarenprogramma.

Inkoop- en aanbesteding

Gebiedsvisie valt onder de aanbestedingsgrens. Voor de gemeentelijke opdrachten die voortvloeien uit het ophogen van de parkeerplaatsen gelden de gemeentelijke regels voor inkoop en aanbesteding.

Majeure risico's

Zie Alternatieven

Beheer

Ophogen parkeerplaatsen wordt uitgevoerd door de gemeente. Staatsbosbeheer stelt waar mogelijk zand dat vrijkomt bij door hen uitgevoerde projecten ter beschikking voor het ophogen

van de parkeerplaatsen. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier werkt waar mogelijk hier aan mee. Op deze manier maken we werk met werk wat de maatschappij geld bespaart en doordat het aantal vervoersbewegingen drastisch beperkt wordt ook nog eens ten goede aan de natuur en onze infrastructuur komt.

Voor alle projecten moet een vergunningen traject worden doorlopen.

Communicatie

De deelnemende partijen stellen gezamenlijk een communicatieplan op voor het meerjarenprogramma. Tijdens het driemaandelijks communicatieoverleg zal tijdens de uitvoering afstemming worden gezocht over de projectcommunicatie. In de loop van 2026 zal er een bijeenkomst over het meerjarenprogramma worden georganiseerd voor de inwoners en ondernemers van Texel (zie §5).

Belanghebbenden

Naast gemeente Texel zijn de collegiale overheden belanghebbende; Rijkswaterstaat, Provincie Noord-Holland, Staatsbosbeheer, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en het Ministerie van Defensie. Daarnaast uiteraard ook de inwoners en ondernemers van Texel.

Structuurvisie / Omgevingsvisie

De wenselijkheid van dynamisch kustbeheer, waar dit Meerjarenprogramma uitvoering aan geeft, staat benoemt in de Structuurvisie 2008, Texel op Koers.

Relevante wet- en regelgeving of jurisprudentie

Gebruikelijke wetten i.v.m. vergunningen en regelgeving

Aanleiding / Voorgeschiedenis / Eerdere besluiten

Het Expertise Netwerk Waterveiligheid heeft vanuit het Deltaprogramma geadviseerd maatregelen te nemen om de affecten van klimaatverandering tijdig op te kunnen vangen. Vanwege de onzekerheden rond de zeespiegelstijging heeft het de voorkeur adaptieve en flexibele maatregelen toe te passen. Door gecontroleerd te sturen op natuurlijke processen van wind en water kan het kustfundament meegroeien met de zeespiegelstijging en ontstaat er een natuurlijker kustlandschap met een grotere diversiteit aan habitats, flora en fauna. In de Structuurvisie 2008, Texel op koers, wordt het belang van dynamisch kustbeheer dan ook al onderkend.

Om uitvoering te geven aan dynamisch kustbeheer is door de partijen gezamenlijk de Visie en Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2022-2026 opgesteld. Het overgrote deel van de hierin opgenomen projecten is inmiddels uitgevoerd. Alleen de Gebiedsvisie Buitendijkse bebouwing De Koog (1.8 Meerjarenprogramma 2022-2026) is wegens capaciteitsproblemen doorgeschoven naar het nieuwe meerjarenprogramma. In juli 2025 heeft de raad besloten het Meerjarenprogramma 2026-2030 ter besluitvorming voor te laten bereiden. Het concept Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030 is inmiddels tijdens het bestuurlijk overleg van 4 februari jl. vastgesteld met vanuit Texel de kanttekening dat het ter besluitvorming nog aan de gemeenteraad aangeboden wordt. Tijdens het overleg hebben alle bestuurders aangegeven bijzonder tevreden te zijn over de samenwerking van de afgelopen jaren en deze graag voort te zetten met het nieuwe meerjarenprogramma.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Zaaknummer 3719549

Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030

Doelenboom

Programma 1 Veiligheid op orde
Programma 3 Mooi en gastvrij Texel / Texel werkt

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- er adaptieve en flexibele maatregelen om de waterveiligheid van Texel te waarborgen in verband met de te verwachten zeespiegelstijging
- de waterbel in het duinmassief van belang is voor de natuur en de landbouw op het eiland
- de uitvoering van het Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust van Texel tot doel heeft de functies waterveiligheid, natuur, recreatie en de economie in onze Noordzeekustzone te behouden

Besluit

1. het Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030 vast te stellen.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 15-04-2026,

De griffier,

De voorzitter,

Bijlagen

1. Meerjarenprogramma strand en duingebied Noordzeekust Texel 2026-2030